

Sygn. akt : II AKa 110/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie	SSA Grażyna Wilk SSA Robert Kirejew (spr.)
Protokolant	Agnieszka Przewoźnik

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Tomasza Janeczka

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2013 r. sprawy

skazanego **M. M.** s. T. i W., ur. (...) w S.

- o wydanie wyroku łącznego -

na skutek apelacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 16 stycznia 2013 r.

sygn. akt. III K 72/12

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
2. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 110/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej w toku postępowania o wydanie wyroku łącznego w sprawie o sygn. akt III K 72/12 ustalił, że M. M. skazany był prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w C.z dnia 24 kwietnia 1998 r., sygn. akt II K 352/98
 - za przestępstwo z art. 199 § 1 d.k.k. i art. 203 § 1 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. i w zw. z art. 60 § 1 d.k.k., popełnione w okresie od 9 grudnia 1997 r. do 13 stycznia 1998 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w kwocie 1.500,- zł, z zamianą w razie jej nieuiszczenia w terminie na karę zastępczą 1 miesiąca pozbawienia wolności;
 - za przestępstwo z art. 265 § 1 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k., popełnione w okresie od 3 do 13 stycznia 1998 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

przy czym wymierzono mu karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z zaliczeniem na jej poczet okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w dniach od 13 stycznia do 24 kwietnia 1998 r.;

2. Sądu Rejonowego w S.z dnia 29 października 2004 r., sygn. akt III K 203/03, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 września 2005 r., sygn. VII Ka 72/05

- za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionych w okresie od lipca do października 1999 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych po 20 zł,
- za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionych w okresie od lipca do listopada 2000 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych po 20 zł,

przy czym wymierzono mu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, z zaliczeniem na jej poczet okresu tymczasowego aresztowania w dniach od 8 lutego 2002 r. do 8 lutego 2005 r. oraz karę łączną grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 20 złotych, z zaliczeniem na jej poczet okresu tymczasowego aresztowania w dniach od 8 lutego 2005 r. do 12 kwietnia 2005 r.;

3. Sądu Okręgowego w K.z dnia 14 marca 2005 r., sygn. akt XXI K 57/05, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K.z dnia 28 listopada 2005 r., sygn. akt II AKa 296/05

- za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k., popełnione w nocy z 21 na 22 czerwca 2001 r., na karę 4 lat pozbawienia wolności,
- za przestępstwo z art. 245 k.k., popełnione w dniu 24 czerwca 2001 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k., popełnione w dniu 16 listopada 2001 r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

przy czym wymierzono mu karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z zaliczeniem na jej poczet okresu tymczasowego aresztowania w dniach od 12 grudnia 2001 r. do 8 lutego 2002 r. oraz od 12 kwietnia do 28 listopada 2008 r.

Kary objęte wyrokami wymienionymi w punktach 2 i 3 objęte zostały wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w K. z dnia 25 września 2006 r., sygn. akt XXI K 23/06, którym orzeczono karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności z zaliczeniem na jej poczet okresu pozbawienia wolności od 12 grudnia 2001 r. do 28 listopada 2005 r. i okresów kar już odbytych z połączonych wyroków;

4. Sądu Rejonowego w S.z dnia 25 czerwca 2010 r., sygn. akt XI K 625/10, za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., popełnione w dniu 18 kwietnia 2010 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata, oraz orzeczoną na podstawie art. 71 § 1 k.k. grzywnę w wysokości 30 stawek dziennych po 20 złotych, przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w S. z dnia 26 stycznia 2012 r., sygn. akt X Ko 2967/11 i zaliczono na jej poczet uiszczoną grzywnę przyjmując karę pozbawienia wolności za wykonaną w wymiarze 30 dni;

5. Sądu Rejonowego w R.z dnia 13 maja 2011 r., sygn. akt II K 124/11

- za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełnione w dniu 26 maja 2010 r., na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 60 stawek dziennych po 10 złotych,
- za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełnione w dniu 7/8 sierpnia 2009 r., na karę 1 roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 60 stawek dziennych po 10 złotych,

- za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełnione w dniu 7/8 sierpnia 2009 r., na karę 1 roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 60 stawek dziennych po 10 złotych,

przy czym wymierzono mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 złotych;

6. Sądu Rejonowego w B. z dnia 24 lutego 2011 r., sygn. akt VII K 4/11, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 31 października 2010 r., na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, z zaliczeniem na jej poczet okresu zatrzymania w sprawie w dniu 31 października i 1 listopada 2010 r.;

7. Sądu Okręgowego w B. z dnia 2 lipca 2012 r., sygn. akt III K 54/12

- za przestępstwo z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 3 k.k. i art. 171 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełnione w okresie pomiędzy październikiem 1997 r. a 6 listopada 1997 r., na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- za przestępstwo z art. 263 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione jesienią 1997 roku, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
- za przestępstwo z art. 171 § 1 k.k., popełnione jesienią 1997 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności

przy czym wymierzono mu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności z zaliczeniem na jej poczet okresu tymczasowego aresztowania w dniach od 21 listopada 2011 r. do 2 lutego 2012 r.

Wyrokiem łącznym z dnia 16 stycznia 2013 r., sygn. akt III K 72/12, Sąd Okręgowy w B. na mocy art. 569 § 1 k.p.k., art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności wymierzone M. M. wyrokami opisanymi w punktach 1 oraz 7 i orzekł wobec niego karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której na mocy art. 577 k.p.k. zaliczył okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w obu sprawach, z których kary połączono – w dniach od 21 listopada 2011 r. do 2 lutego 2012 r. oraz od 13 stycznia 1998 r. do 19 stycznia 1999 r.

Ponadto na mocy tych samych przepisów w wymienionym wyroku łącznym połączono kary pozbawienia wolności wymierzone M. M. wyrokami opisanymi w punktach 4 oraz 5 i orzeczono wobec niego karę 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono grzywnę uiszczoną w sprawie Sądu Rejonowego w S., sygn. akt XI K 625/10, przyjmując, że równoważna jest ona 30 dniom pozbawienia wolności, a także okres odbywania kary pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w R., sygn. akt II K 124/11, od dnia 2 lutego 2012 r.

Sąd Okręgowy w B. orzekł też, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach powołanych w punktach 4 i 5 pozostawia do odrębnego wykonania, nadto na mocy art. 572 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. umorzył postępowanie karne w zakresie objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych w wyrokach opisanych w punktach 2 i 3 oraz 6, a także zwolnił skazanego od uiszczenia kosztów sądowych w sprawie o wydanie wyroku łącznego.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego zaskarżając go w punktach, w których orzeczono kary łączne, zarzucając wyrokowi łącznemu rażącą niewspółmierność, która polega na wymierzeniu skazanemu dwóch kar łącznych w wymiarach odpowiednio trzech lat i czterech miesięcy pozbawienia wolności oraz dwóch lat i czterech miesięcy pozbawienia wolności. Obrońca wniósł o zmianę wyroku łącznego w zaskarżonej części poprzez obniżenie orzeczonych względem skazanego kar łącznych odpowiednio do dwóch lat i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności oraz do dwóch lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja była bezzasadna w stopniu oczywistym, dlatego nie została uwzględniona.

Wyrok łączny wydany przez Sąd Okręgowy w B.w stosunku do skazanego M. M. nie był obarczony żadnymi wadliwościami tego rodzaju, które powodowałyby konieczność jego zmiany, bądź uchylenia. W apelacji wniesionej przez obronę skazanego nie podniesiono natomiast argumentów mogących skutecznie zakwestionować prawidłowość zaskarżonych rozstrzygnięć.

Sąd I instancji orzekając w przedmiocie wydania wyroku łącznego miał na uwadze wszystkie wcześniejsze wyroki skazujące dotyczące M. M.. Na podstawie takiego kompletnego materiału pozwalającego odtworzyć niezbędne fakty, Sąd Okręgowy właściwie ustalił, które z przestępstw popełnionych przez M. M., objętych prawomocnymi wyrokami skazującymi, pozostają ze sobą w zbiegu uzasadniającym wymierzenie kary łącznej zgodnie z przepisem art. 85 k.k., przy jego wykładni wskazanej w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 r. (sygn. I KZP 36/04, OSNKW 2005/2/13).

Prawidłowo zatem określone zostały kręgi przestępstw, za które należało orzec dwie odrębne kary łączne, a także nie nasuwało wątpliwości rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych w trzech dalszych jednostkowych wyrokach skazujących.

Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji, sąd I instancji należycie uwzględnił wszelkie dyrektywy mające znaczenie przy wymiarze kar łącznych w rozpatrywanym przypadku. W pisemnym uzasadnieniu Sąd Okręgowy szczegółowo i starannie przedstawił, jakie czynniki powinny wpływać na wysokość orzekanych kar łącznych, co brał pod uwagę w odniesieniu do M. M. i dlatego zastosował zasadę asperacji.

W pełni zasadne jest stanowisko, że na wymiar kary przy orzekaniu kary łącznej, oprócz ogólnych dyrektyw wymiaru kary, w tym stopnia społecznej szkodliwości poszczególnych czynów oraz względów na cele z zakresu prewencji ogólnej i indywidualnej, wpływ mają przedmiotowo – podmiotowe relacje wiążące poszczególne czyny. Całkowicie zatem nietrafnie w apelacji postulowano zastosowanie zasady pełnej lub bez mała pełnej absorpcji. W przypadku bowiem pierwszej z orzeczonych kar łącznych, pomimo bliskości temporalnej przestępstw, za które orzeczono kary jednostkowe podlegające łączeniu, to kary te dotyczyły przestępstw dalece odmiennych rodzajowo – przeciwko mieniu, przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko bezpieczeństwu oraz porządkowi powszechnemu, popełnionych w różny sposób, w odmiennych okolicznościach i z różnej motywacji. Przy drugim ze zbiegów, przestępstwa wchodzące w jego skład również były od siebie istotnie odmiennie, a ponadto w znacznym stopniu oddalone czasowo. Przy takim układzie przestępstw pozostających w realnych zbiegach, a także ich wielości i ładunku społecznej szkodliwości, to właśnie orzeczenie kar łącznych w wymiarach wskazanych we wnioskach apelacji uchybiałoby zasadom i dyrektywom wymiaru kary łącznej, czyniąc kary postulowane w apelacji rażąco, niewspółmiernie łagodnymi.

Trzeba także podkreślić, że podnoszone w apelacji argumenty mające dodatkowo uzasadniać potrzebę złagodzenia kar łącznych orzekanych wobec M. M., okazały się zupełnie chybione. Na korzyść skazanego nie przemawiało w istotnym stopniu jego zachowanie w trakcie odbywania kar pozbawienia wolności. Z opinii o skazanym z zakładu karnego (k. 64-65) wynikało bowiem, że jego zachowanie w warunkach izolacji więziennej oceniono za ledwie jako umiarkowane. Nie uniknął on wniosków o wymierzenie kar dyscyplinarnych i należał do tzw. podkultury więziennej.

Błędnie też apelujący wskazywał, że sąd wydający wyrok łączny winien mieć na uwadze przy wymiarze kar interes sprawy przestępstwa. Takie twierdzenie nie znajduje oparcia w żadnych przepisach prawa, a w judykaturze od wydania cytowanej już uchwały Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że orzekanie kary łącznej nie jest instrumentem prawnym, którego celem samym w sobie jest działanie na korzyść skazanego, co zasadnie uwypuklił też sąd I instancji w pisemnych motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Jedynym uchwytnym mankamentem zaskarżonego orzeczenia było błędne ustalenie, że za pierwsze z przestępstw, za które M. M. skazany został wyrokiem Sądu Rejonowego w R.z dnia 13 maja 2011 r., sygn. akt II K 124/11, wymierzono mu karę pozbawienia wolności w wymiarze 7 miesięcy, podczas gdy w istocie za wszystkie trzy występki objęte tym wyrokiem M. M. skazany został na kary jednostkowe pozbawienia wolności w wymiarze każdorazowo po 1 roku i 7

miesiący (dowód: wyrok na k. 311-314 akt sprawy S.R. w R.sygn. II K 124/11). W następstwie tego błędu sąd I instancji nietrafnie przyjął, że górna granica możliwej do wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności w przypadku drugiego z rozpatrywanych zbiegów wynosiła 4 lata i 3 miesiące, gdy w rzeczywistości sięgała ona 5 lat i 3 miesiące pozbawienia wolności. Uchybienie to nie pociągnęło za sobą konsekwencji niekorzystnych dla skazanego, a wręcz przeciwnie – sąd I instancji stosując zasadę asperacji określił wymiar kary łącznej w punkcie III swego wyroku na poziomie nieco niższym, aniżeli mogłoby to nastąpić, gdyby prawidłowo ustalił górną granicę kary łącznej możliwej do wymierzenia. Dlatego, z uwagi na kierunek zaskarżenia, brak było podstaw do ingerencji w treść zaskarżonego wyroku z powodu tegoż uchybienia.

Należy także podkreślić, że uwzględniając wszystkie dokładnie wyszczególnione w pisemnym uzasadnieniu wyroku czynniki wpływające na wymiar kar łącznych, sąd I instancji prawidłowo określił wysokość kar łącznych pozbawienia wolności na zasadzie tzw. asperacji, przy czym dał prymat absorpcji wymiarów kar kształtując ich wysokość na poziomie zdecydowanie bliższym dolnej, aniżeli górnej granicy kar łącznych możliwych do wymierzenia. Czyni to całkowicie bezpodstawnymi twierdzenia o rażącej, niewspółmiernej surowości wymierzonych skazanemu M. M. kar łącznych.

Z tych wszystkich względów, stwierdzając że środek odwoławczy wniesiony na korzyść M. M. nie zawierał żadnego przekonującego argumentu przemawiającego za nietrafnością kwestionowanego orzeczenia, utrzymano w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację obrońcy skazanego za bezzasadną w stopniu oczywistym.

Z uwagi na niekorzystną sytuację finansową M. M. zwolniono go od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.